

# SOSIALURIN

NR. 19.

MIKUDAGIN  
25. APRÍL 1962

35. ÁRG.

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÖÐRALAG

## Barnahjálpin

SAMRÖÐA VIÐ PETUR HABERG

Barnahjálpargrunnurinn er farin um tæ 20 árin, og vit trúa í formanninn, Petur Háberg, fyrir at fregnast eitt sindur um henda góða grunn.

— Hvasu verður ein grunnur til — hvað gav steytin til, at Barnahjálpargrunnurinn varð stovnaður?

— Sum so mangan: Hitt góða fyridóm, um várið 1942 varð sagt í danska útvarpinum, at føroyskar húsmóður í Keymanahavn høvdu givið út eitt brævmerki, og at inn-tokurnar av tí skuldu fara til føroysk børn, ið mistu pápan av krigs-áðum. Nógur peningur var til her í Føroyum, og eg fekk tað hugskotið at fáa ein grunn settan á stovn við nakað sama endamáli.

— Nakað sama endamáli?

— Ja — endamálið er stutt og greitt: At veita neyðstøddum börnum í Føroyum hjálpin.

— Og tú fekkst góðar menn at taka undir við tær?

— Ja, Gunnar Mohr, J. Chr. Christiansen, Ludvig Breckmann og Carsten Petersen. Og seinni komu afturat Hans A. Djurhuus og Jóh. Samuelsen.

— Summir av teimum eru ikki meira.

— Nei, Gunnar, Hans Andrias og Carsten. Í staðin fyri teir eru Axel Poulsen, Th. Thomassen og Poul Johs. Lindberg komnir í nevndina.

— So vita vit tað. — Men so er tað hitt: Hava tit fingið nakrar pengar, og hava tit gjørt nakað til nýttu?

— Peningur hava vit fingið, ja. Sjálvur grunnurinn er yvir 250.000 kr., eftir at vit gjøgnum árin hava bytt út meir enn 215.000 kr. Tað vit við øðrum orðum siga, at nærri hálf millión er komin inn til grunnin. Nýttan, sum grunnurinn hevur gjørt, er øllum teimum at takka, sum hava sýnt honum ómetiliga

stóran áhuga og undirtøku. Og »øll tey« eru í veruleikanum hitt føroyska samfelagið. — Nei, báða nú. Minn meg á Bodil Koch, áðrenn vit enda samrøðuna.

— Bodil Konh?

— Ja, — og Elkjær Hansen eisini. Men báða nú, vit koma aftur til tað. Tað var undirtøkan her í Føroyum. Vit byrjaðu við eini landsinnsavning í 1943, og gav hon um 40.000 kr. Tryggingarsambandið hevur givið okkum 25.000 kr. fyrr og 20-ára dagin góvu Sjóvátryggingin og Krigstryggingin 1.000 kr. hvør. Millum teirra, ið hava givið stórar gávur, eru Tórshavnar býráð, Føroya Banki, Føro Amts Sparekæse o. o. Nú eitt kvøldið kom ein kvinna til mín við einum kekki og segði, at hon skuldi bera hann frá einum gevara, ið ynskti at vera ónevndur. Kekkurin ljóðaði upp á 5.000. — kr.!

— Tað var ikki eiti á. Og tykkum dámar rimiligt best teir stóru gevararnar, kann eg ætla?

— Nei, tú, har fert tú fullkomuliga skeivur. Vit eru — tóat tað jú ikki er okkum tað verður givið, — øllum teimum mongu, mongu takksamir, sum av á geva eina gávu, líta ella stóra, annaðhvørt tað er beinleiðis ella tað er við at keypa brævamerkið. Og lat meg siga her, at ætlanin í grundini ikki er, at brævamerkið bara skal verða keypt um jöltíðir, men tað skal verða nýtt alt árið.

— So hevði tað kanska givið munandi inntøkur?

— Ja, tað kanst tú ætla. Tað gevur, sum er, 6000 kr. um árið. Høvdu so fólk og virki tímað at sett tað á konvoluttarnar altíð, so fór hetta lettliga upp í tað duplta.

— Hvorjar aðrar — um eg so má siga — fastar inntøkur hava tit?

— Lat meg nú, meðan eg minnst Framhald á 3. síðu.

## Kristian Einarsson deyður

Ein av kendu íslensku vinnu- og framburðsmönnum er farin, Kristjan Einarsson, stjóri, var framúr fyrri íslenska fiskivinnu og idna.

Faðir hansara var útróðramaður, og har lerd Kristjan fyrsta tátt av tí, ið einaferð skuldi skapa Ísland sum eitt av fremstu vinnulivslöndum Europas, hvat fiskivinnu við-vikir.

Sjálvur kom hann at verða maðurin, ið gjordi, at íslenskar vorur vórðu seldar á heimsmarknaðinum.

Hann visti, at ikki batti at sita heima.

Tað, sum umráddi, var at greiða heiminum frá, hvat íslenska tjóðin hevði at bjóða — og hetta gjordi hann til lítar — var avreksmaður og legði út á øllum okjum, har hann helt, nakað var at vinna.

Hetta arbeiði gjordi hann fram til deyðadag sín — nú hann var 69 ár.

Við honum hava íslendingar mist ein av teimum monnum, ið við liv og sál royndu at gera Ísland og íslendingar kendar um, nærsagt allan heiminn. x.

**FLAGGDAGUR.** Í dag er flaggdagur. Í Havn verður skráðganga og fundur. Sama verður í Klakksvík.

**REYNSTATINDUR** — nýggi linubátur kom til Føroya úr Fraklandi mánadagin. Tað eru menn í Sandavági, ið eiga hann. Hesin bátur er keyptur gjøgnum Ognarfelagið.

**ÍSLENSKA ALTINGIÐ** fór heim 18. apríl Tingið hevur sítid í 148 dagar — 227 mál vóru viðgjörð í hesi setu. Tingið kemur saman aftur til heystar, og um okkurt serstakt kemur at leggja fyrri, so kemur tað saman aftur fyrr enn til heystar.

## Ikki so væl státt hjá Fidel Castro

FIGGJARLIGU TILTØKINI HJÁ AMERIKONSKU LONDUNUM MÓT VEGIS KUBA HAVA GIORT NÓGV UM SEG. LONGU 19. MARS NOYDDIST FIDEL CASTRO AT BOÐA FRÁ SKAMTAN AV YMSKUM VORUM, OG ROKKUR SKAMTANIN KJØTI, MJÓLK, RIS, FISKI, EPLUM, SMORI OG ØÐRUM VORUMT. D. SÁPU OG TANNPASTA.

Sukur hevur allar dagar verið ein av høvuðsfutningsvorunum hjá Kuba; men eisini her er illa státt. Seinasta ár var framleiðslan 5,2 milj. tons, men hetta er 1,3 milj. tons minni enn í 1960.

Ein orsokin er trot uppá arbeiðsfólk. Nógur av sukararbeiðarunum eru flyðdir, aðrir mugu gera hertanastu o. s. fr. Ein annar meinbogi eru sjálvar verksmiðjurnar, ið áður vóru á amerikanskum hondum. Tær vóru 161 í tali, men nú bert 81 — hinar eru afturleitar, serstakliga vegna trot av reservatutum, ið áður komu úr USA.

Sukrið verður nú fyrri tað mesta

selt til kommunistalöndini; men tey geva ikki so góðan pris og krevja, at Kuba skal taka vorur afturfyrri — vorur, ofta vorur, ið teir ikki fáa so nógv nýttu burtur úr.

**SUKARNO,** presidentur í Indonesia skuldi fara á almenna vitjanarferð til Onglands. Hann hevur nú givið avboð orsakað av teirri hettisligu støðuni millum Hálends og Indonesia.

Vitjanin skuldi fara fram í mai mánaða, men smíðið millum Hálends og Indonesia um Vesturginea er nú so mikil harðnað, at forsetin ikki heldur seg kunna fremja vitjunnarferðina.

## Sjefar skulu ikki vera gamlar konur

FYRRV. ORLOGSSKIPARI C. A. BROBERG SIGUR Í SAMBANDI VIÐ »RED CRUSADERA« MALIÐ, AT TAÐ ER TÝÐULIGT, AT LÍVIRNIR Í KANNINGARNEVNDINI Í HAAG IKKI HØVDU MINSTA SKIL Á VIÐ-URSKIFTUNUM Á HAVINUM.

Viðari sigur harn, at kommandørkapteynur Solling hevði einki annað at gera uttan at skjóta við skorpum, tá tað var honum greitt, at Teddy Wood hevði kidnappa tveir av hansara monnum, sjálvt um tað er álagt verjuskipinum at skjóta við frysakrúti í fyrsta umfari.

Tá eg í 1920—22 hevði leiðsluna av sjóverjunum undir Íslandi, skeyst eg ofta við skorpum, uttan at nakar gjordi vart við seg. Eg tók 17 tyskar 15 einkar, 1 franskan, 1 hollendskan og 2 íslenskar troðarar — eingin rópti varðskó, tvørturímóti var eg heiðmaður við stórriddarakræsinum av íslenska falkinum.

Hattin av fyrri Solling. Flotasjefar

skuldu ikki vera gamlar konur, men avreksmenn.

**MISGERÐIRNAR** í Algier halda framvegis á. OAS rorslan fremur framvegis dráp. Bæði muhamedanar og europearar vita seg ótrygg. Tað verður nú hildið, at tað ikki meira fer at vera møguligt hjá fyrribils frælsisstjórnini at halda seg friðaliga, og fryktandi er fyrri at tað verður reiðiliga at birta ófrið, til henda rorsla verður niðurbard. Franska stjórnin hevur boðað frá, at tiltøkini nu verða gjord enn størri fyrri at berjast móti OAS niður. Nu tað hevur eydnast at fanga sjálfan leiðaran fyrri OAS-rorsl uni. Salan general, nuan uppreisturin kortini skjótt fara at linka.

## Felagsmarknaðurin

Tað hevur verið hildið fram av mótstøðumönnum Felagsmarknaðsins, at tað koma at vera yvirlandastovnar sum í framtíðini verða at áseta allar arbeiðsloisir, og at frælsi samráðingarrætturin millum arbeiðarar og arbeiðsgevarar verður gjord ur til einkis — men so verður ikki.

Eingin yvirlandastovnur verður at leggja seg út í lonarlagið hjá arbeiðarunum í teimum ymsku londunum; heldur ikki verður nomið við frælsa samráðingarrættin millum arbeiðarar og arbeiðsgevarar. Víst er lonarlagið í teimum ymsku londunum ikki eins; men hetta er mál, ið tey ymsku londini sjálvi skulu hava um hendi og lagað lonirnar so leiðis sum teimum hóska best.

Á einum oki tekur Rom-sáttmálin til orða um lonarviðurskipti; men hetta er kortini á einum oki, har arbeiðarafjöldin í øllum londum er samd.

Rom-sáttmálin sigur navnliga, at Felagsmarknaðarlöndini skulu stremba inni somu lon fyrri kvinnur og menn — ein endamálsgrein, ið

øll heimsins arbeiðararorsla til fulnar tekur undir við.

**KAVIN** liggur enn reiðiliga nógur norðanfyri, og hóast páskahalgan var summarslig til veðurs, hevur tann mikla kavaðin í mars ikki mist megina. — Seyðamissurin er sunstaðni nógur norðanfyri, men lítlið er deytt sunnanfyri.

## Kanal-tunellin

Bretska og franska stjórnin skulu í juni mánaði taka endaliga avgerð um, um farið skal vera undir at gera tunnellina millum Bretland og Frakland.

Serfróðingar eru báðum londum hava kannað málið, og nú hava teir latið stjórnunum hetta drúgfara tilfar at taka støðu til.

Tunellin skal vera nóg stór til at taka 1800 ak'lor um tíman hvønn vegin og eitt jambreytatok hvønn 5. minutt.

Av allari longdini — umleið 70 km — verður helmingurin bygdur undir vatninum.